

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชจำนวน ๒ พันธุ์พืช ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. มะขามป้อมพันธุ์แป้นสยาม
๒. ตะขบพันธุ์ตะขบยักษ์สมใจ

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชทั้ง ๒ พันธุ์พืชให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจนว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ลงนาม

(นายจิรากร โกศัยเสวี)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

มะขามป้อมพันธุ์แป้นสยาม

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายสมปอง บางพิทักษ์

ที่อยู่ เลขที่ 2/4 หมู่ 5 บ้านสระกลอย ถ.ท่าม่วง-รางสาละ ต.รางสาละ อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110

โทรศัพท์ 087 091 8517

แหล่งที่มาและประวัติ

ครอบครัวของลุงจุ่น คงนัทธิ พ่อตาของคุณสมปอง บางพิทักษ์ พอมิเวลาว่างจากงานในไร่นาจักจะขึ้นภูเขา หมู่ที่ 5 บ้านสระกลอย ต.รางสาละ อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี เพื่อเก็บมะขามป้อมในป่าส่งขายให้ร้านขายยาสมุนไพรเป็นประจำทุกปี ลุงจุ่นคิดขึ้นมาว่าถ้าเอามะขามป้อมมาปลูกใกล้บ้านคงจะดี เพราะไม่ต้องขึ้นเขา จึงเลือกเก็บเมล็ดมะขามป้อมจากต้นที่มีผลใหญ่ที่สุดบนภูเขาหนามาปลูก จำนวน 70 ต้น ในที่ดินแปลงใกล้บ้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 จนถึงปี พ.ศ. 2523 มะขามป้อมที่ปลูกไว้จึงเริ่มให้ผลผลิต พบว่ามีอยู่ต้นหนึ่งที่มีลักษณะไม่เหมือนต้นอื่น คือ ต้นเตี้ย ลูกดก และผลมีขนาดใหญ่มากเมื่อเทียบกับมะขามป้อมขนาดปกติทั่วไป นายสมปอง บางพิทักษ์ ซึ่งเป็นบุตรชายได้รับช่วงดูแลมะขามป้อมต่อจากนายจุ่น คงนัทธิ ซึ่งได้เสียชีวิตไปแล้ว และได้ขยายพันธุ์โดยวิธีทาบกิ่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 โดยกิ่งที่ทาบสามารถให้ผลผลิตได้ภายใน 1 ปี จากลักษณะของขนาดผลของมะขามป้อมที่มีขนาดใหญ่แป้น และมีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า “มะขามป้อมยักษ์พันธุ์แป้นสยาม”

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช/ประเภท มะขามป้อม (Indian Gooseberry) เป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก-กลางในกลุ่มไม้ผลเมืองร้อน ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phyllanthus emblica* L. วงศ์ Euphorbiaceae

ต้น ลักษณะลำต้นขนาดเล็ก-กลาง กิ่งก้านแผ่ออกด้านข้าง ทรงพุ่มเมื่ออายุ 24 ปี กว้างประมาณ 4 เมตร สูงประมาณ 3.50 เมตร เปลือกหนามีสีน้ำตาลอมเทา

ใบ เป็นใบเดี่ยวมีลักษณะคล้ายใบประกอบเหมือนใบมะขาม ก้านใบยาว 20-40 เซนติเมตร รูปขอบขนานติดยาวสลัก ขนาด 0.5x1.2 เซนติเมตร สีเขียวอ่อนเรียงชิดกันใบสั้น เส้นแขนงใบไม่ชัดเจน

ดอก ขนาดเล็กแยกเพศ แต่อยู่บนกิ่งหรือต้นเดียวกัน ออกตามง่ามใบ 3-5 ดอกแน่น ตามปลายกิ่ง กลีบเลี้ยง 6 กลีบ มีกลิ่นหอมคล้ายผิวมะนาว ออกดอกช่วงเดือนมกราคม

ผล ทรงกลมค่อนข้างแป้นมีความยาวเส้นผ่าศูนย์กลาง 3-4 เซนติเมตร เนื้อหนา 1-2 เซนติเมตร ผลอ่อนมีสีเขียวอ่อน ผลแก่มีสีเขียวอ่อนค่อนข้างใส มีเส้นริ้วตามยาว สังกะสีได้ 6 เส้น เนื้อผลรับประทานมีรสเปรี้ยวอมฝาดเล็กน้อย เปลือกหุ้มเมล็ดแข็งมี 6 เส้น เมล็ดมี 6 เมล็ด ผลแก่ช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน น้ำหนัก 1 กิโลกรัม จะมีผลมะขามป้อมประมาณ 20-25 ผล

กิ่งทาบให้ผลผลิตเมื่ออายุ 1 ปี

ต้นพ่อแม่พันธุ์ อายุ 24 ปี

ผลมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 - 4 เซนติเมตร

ก้านใบยาว 20 - 40 เซนติเมตร (ในฤดูฝน)

กิ่งทาบอายุ 2 เดือน

ร่วมออกร้านตลาดเกษตรสีเขียว เทิดไถ้องค์ราชันย์

26 – 30 กันยายน 2554

มะขามป้อมพันธุ์แป้นสยาม

ตะขบพันธุ์ตะขบยักษ์สมใจ

แหล่งที่มาและประวัติ

เมื่อปี พ.ศ. 2551 เพื่อนไปเที่ยวประเทศเวียดนามพบต้นตะขบผลใหญ่มาก ทรงต้นเป็นพุ่มเตี้ย สูงประมาณ 2-3 เมตร ลำต้นไม่มีหนาม ซึ่งต่างจากต้นตะขบของประเทศไทยที่มีลำต้นสูง และมีหนามตามลำต้น เพื่อนได้นำกิ่งต้นตะขบจากประเทศเวียดนามมาให้ที่สวนสมใจ จึงได้ทำการเสียบยอดกับต้นตะขบของไทยประมาณ 8 เดือน ต้นตะขบที่เสียบยอดให้ผลที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากต้นแม่ คือ ให้ผลใหญ่ รสชาติดี จึงได้ทำการขยายพันธุ์

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายถาวร วงศ์พิมพ์

ที่อยู่ เลขที่ 103 หมู่ที่ 8 ถ.สุวรรณศร ต.พรหมณี อ.เมือง จ.นครนายก 26000

โทรศัพท์ 037 326 690

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ประเภท เป็นไม้ผลยืนต้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Flacourtia indica* วงศ์ Flacourtiaceae
ชื่อสามัญ Governor plum

ต้น ทรงพุ่มลู่ลง ต้นสูงประมาณ 2-3 เมตร ทรงพุ่มกว้างประมาณ 3 เมตร ผิวเปลือกลำต้นค่อนข้างเรียบ เปลือกลำต้นสีเขียวอ่อน

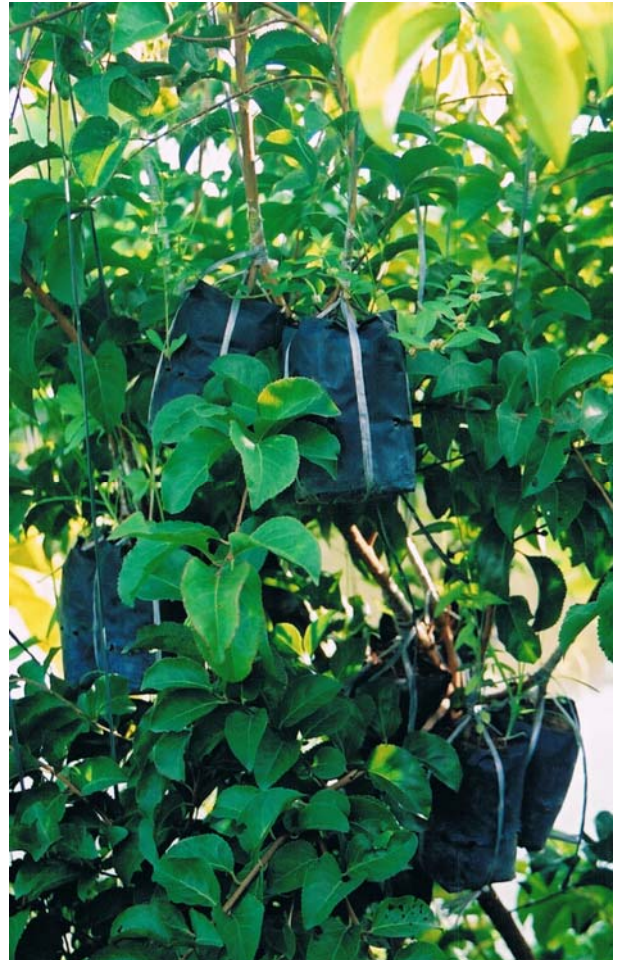
ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้ามกัน ใบสีเขียว ใบเป็นรูปทรงกลมคล้ายหัวใจ รูปร่างฐานใบมน ปลายใบแหลม ขอบใบหยัก แผ่นใบเรียบ การงอของเส้นกลางใบมีเส้นกลางใบนูนขึ้นอย่างชัดเจนส่วนด้านบนของแผ่นใบเรียบ ขนาดกว้างประมาณ 7.8 เซนติเมตร ความยาวของใบประมาณ 10.07 เซนติเมตร อัตราส่วนระหว่างความยาว/ความกว้าง 1.29:1 ก้านใบยาวประมาณ 0.57 เซนติเมตร จำนวนใบมากต่อกิ่ง ความมันของแผ่นใบด้านบนมันวาว มีขนใต้ใบ แผ่นใบบิดงอปานกลาง

ดอก เป็นดอกเดี่ยว ออกตามซอกกิ่ง และตามซอกใบ ออกดอกทั้งปี ลักษณะดอกคล้ายดอกกระถิน หรือดอกไมยราบ

ผล รูปร่างผลทรงกลมแป้น ความยาวผลประมาณ 2.8 เซนติเมตร ความกว้างผลประมาณ 3.5 เซนติเมตร อัตราส่วนระหว่างความยาว/ความกว้าง 0.8 เซนติเมตร ผลดิบสีเขียว ผลแก่สีแดงม่วง เนื้อค่อนข้างแข็งกรอบ เนื้อสีเหลืองอ่อน เปลือกบาง น้ำหนักผลประมาณ 20 กรัมต่อผล จำนวนผลต่อช่อประมาณ 10 ผล เนื้อแน่นค่อนข้างแข็ง เนื้อละเอียด รสชาติของผลสุกแก่จะมีรสหวานอมฝาด อายุเก็บเกี่ยวนับจากวันดอกบานจนเก็บเกี่ยวประมาณ 90-100 วัน

เมล็ด

ลักษณะคล้ายเมล็ดฟักทองแต่ปลายไม่แหลมนัก ขนาดเมล็ดค่อนข้างใหญ่ เมื่อผ่าผลตามยาวของผลจะมีเมล็ดทั้งสองข้างของแกนผล แฉะ 2 เมล็ด สีของเมล็ดน้ำตาลอ่อน น้ำหนักเบา ความกว้างของเมล็ดประมาณ 0.4 เซนติเมตร ความยาวประมาณ 0.9 เซนติเมตร จำนวนเมล็ดประมาณ 14 เมล็ดต่อผล

ตะขบพันธุ์ตะขบยักษ์สมใจ